LUND UNIVERSITY

Erik 90!

Andersson, Hans; Wienberg, Jes

Published in:
Medeltiden och arkeologin

2011

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

Link to publication

Citation for published version (APA):
Andersson, H., & Wienberg, J. (2011). Erik 90! I H. Andersson, & J. Wienberg (Red.), *Medeltiden och arkeologin: mer än sex decennier* (Vol. 14, s. 7-10). (Lund studies in historical archaeology; Vol. 14). Arkeologiska institutionen och Lunds universitets historiska museum.

Total number of authors:
2

General rights
Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.
• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Erik 90!

Hans Andersson & Jes Wienberg

Fig. 1. Erik Cinthio vid seminariet på AF-borgen i Lund 25 februari 2011. Foto: Bengt Almgren, Historiska museet i Lund.

När Erik Cinthio fyllde 90 år, ville vi hylla och tacka honom på ett mera otraditionellt sätt (fig. 1). Vi bad fyra nu verksamma inom medeltidsarkeologi/historisk arkeologi att vid ett seminarium den 25 februari 2011, dagen före 90-årsdagen, reflektera över ämnets läge i dag, ungefär sex decennier efter det att Erik satte bollen i rullning. Ni kan läsa deras inlägg i den här skriften Men det finns också anledning att nämna något om vad Erik åstadkommit. Det kan endast bli rapsodiskt och naturligtvis inte som någon levnadsteckning.

Vi skulle vilja peka på fyra ting som vi menar är viktiga:

Det *första* är naturligtvis att Erik gjorde medeltidsarkeologi till ett självständigt ämne först som ämne i licentiatexamen i början av 1960-talet, men också redan då med viss undervisning på grundnivå. Visserligen hade

medeltidsarkeologi bedrivits tidigare, men det hade egentligen aldrig fått ett ordentligt akademiskt fotfäste i utbildningen, även om det fanns med i den lundensiska arkeologiprofessurens beteckning. Erik var mycket tidigt ute. Det var endast Rouen i Normandie som kunde konkurrera med Lund om att ha varit först. Att lägga grunden till ett nytt ämne inom humaniora är ingen enkel sak och ovanligt än i dag. Men Eriks initiativ innebar, att Lund kom att utexaminera studenter med specialkunskap inom den medeltida arkeologin med allt vad därtill hör. Det medförde också att forskning inom området kom i gång på allvar. Detta var en grundläggande insats, som Erik gjorde.

Det *andra* som vi vill nämna och som är lika viktigt som det första gäller de teoretiska utgångspunkterna för medeltidsarkeologiskt arbete. En central tanke hos Erik är, att bakom det materiella som vi som arkeologer skall hantera finns också det immateriella, det kulturella, tankar, idéer. Här var Erik postprocessuell långt innan detta begrepp blev annekterat av ett antal engelska arkeologer. Detta synsätt har präglat många av dem som studerat medeltidsarkeologi vid institutionen.

En *tredje* punkt, som bör framhållas, är den kombination av praktisk verksamhet och forskning som var kännetecknande för Eriks insats och många andra vid institutionen. Institutionen fungerade som landsantikvariekontor mer eller mindre. Många är de kyrkor, där man arbetat med antikvarisk rådgivning, dokumentation och forskning. Även om de organisatoriska förhållandena inom kulturmiljövården sedan ändrats radikalt, borde denna kombination vara en ledstjärna också för dagens antikvariska verksamhet.

Slutligen, som en *fjärde* punkt, måste också Eriks omsorg om Historiska museet och domkyrkomuseet och dess medeltida samlingar nämnas. Hans arbete för att kunna visa domkyrkans textilier på ett säkert och riktigt sätt var en kulmination på denna omsorg.

Erik känner alla igen, när han alert korsar Krafts torg mellan domkyrkan och Historiska museet, men ämnet medeltidsarkeologi har ändrat karaktär sedan dess etablering. Medeltiden finns kvar som en kärna i dagens ämne, men ämnet har expanderat i tid och geografi till det arkeologiska studiet av samhällen med skrift. Sedan 2005 har ämnet därför namnet historisk arkeologi.

Eriks 90-årsdag och mer än sex decennier med medeltidsarkeologi/ historisk arkeologi markerades med fyra inlägg, som representerar fyra forskningsfält, vilka alla har intresserat Erik. Det är ämnet självt, kyrkan, staden och landsbygden. Inläggen presenteras här som artiklar i bearbetad form.

Föredragshållarna och författarna står med ben i både medeltidsarkeolo-

Fig. 2. Deltagarna i seminariet ”Mer än sex årtionden med medeltidsarkeologi – Erik Cinthio 90 år!”, den 25 februari 2011. Foto: Bengt Almgren, Historiska museet i Lund.

gin och den historiska arkeologin, de representerar en yngre generation dvs. framtiden; yngre betyder här yngre än antologins redaktörer.

Den *första* artikeln är skriven av fil. dr Emma Bentz, som disputerade 2008 med avhandlingen ”I stadens skugga”. Avhandlingen behandlar den medeltida landsbygden som forskningsfält, och representerar således en arkeologihistorisk undersökning.

Den *andra* artikeln är skriven av fil. dr Ing-Marie Nilsson, som disputerade 2009 med avhandlingen ”Mellan makten och himmelriket”. Avhandlingen studerar romanska och gotiska kyrkor i Halland.

Den *tredje* artikeln är skriven av doktoranden Joakim Thomasson, som snart kommer att disputera med en avhandling om urban byggnadskultur och det medeltida borgerskapets framväxt i Östdanmark 1000–1700.

Slutligen, den *fjärde* artikeln är skriven av fil. dr Katalin Schmidt Sabo, som disputerade 2006 med avhandlingen ”Den medeltida byns sociala dimensioner”, där utgångspunkten är utgrävningarna i Kyrkheddinge i Skåne.

Vår inledning har rubriken ”Erik 90!”, som var seminariets arbetsnamn under planeringen, medan antologin får en mera fyllig titel som anspelar på festskriften som Erik fick vid pensioneringen 1986. Festskriften rymde en bibliografi över hans publikationer, men eftersom Erik flitigt har fortsatt att publicera även som emeritus, presenteras här som den *femte* artikeln en ajourfört bibliografi för perioden 1946–2011.

Firandet av Erik och mer än sex decennier med medeltidsarkeologi/ historisk arkeologi samlade omkring 80 personer (fig. 2), inledningsvis till föredrag i Akademiska Föreningens lokaler i Lund. De 80 var alumni av alla årgångar, vänner och kolleger, från Sverige, Danmark, Norge, Finland och Tyskland. Firandet fick således karaktär av klassträff, där många kanske återförenades för första gången på många år, men en klassträff med ett aktuellt och inspirerande innehåll av forskning som pekar framåt mot nya decennier.

När nu en bok kommer från trycket kan även ett annat och närliggande jubileum uppmärksammas. 2012 är det nämligen 50 år sedan tillkomsten av medeltidsarkeologin som universitetsämne i Lund. Vi kan således fira både Eriks 90-årsdag och ämnets 50-årsdag inom en kort period.

Vi tackar Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, som har anslagit medel till seminariet och boken. Ett tack går också till Birgit Rausing, som har ingått i arrangörsgruppen och som såg till att vi fick en festlig avslutning med en buffé på Eriks gamla arbetsplats, Historiska museet.

Erik 90!

Introduction to a seminar and a book with four articles and also a revised bibliography celebrating Professor Emeritus Erik Cinthio’s 90th birthday in 2011.